

Orijinal araştırma (Original article)

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Yerleşkesi (Samsun)'nin yaprakbiti (Hemiptera: Aphididae) türleri ve konukçu bitkileri¹

Aphid species (Hemiptera: Aphididae) of Ondokuz Mayıs University Kurupelit campus (Samsun) area and their host plants

Başak AKYÜREK^{2*}

Ünal ZEYBEKOĞLU²

Gazi GÖRÜR³

Summary

In this study was carried out between 2004-2006, It was researched the taxa in Aphididae family distributed on Samsun Ondokuz Mayıs University Kurupelit Campus Area and their hostplants. Following the researches, it was determined totaly 43 aphid species were distributed on campus area. Among these species, 31 in subfamily Aphidinae, 2 in subfamily Chaitophorinae, 1 in subfamily Drepanosiphinae, 9 in subfamily Lachninae. In terms of guesting on different hostplants *Aphis spiraeicola* Patch (Aphididae), in terms of hosting different aphid species *Senecio vulgaris* Linnaeus (Asteraceae) were placed on the top. For each species; If any, their synonyms, host plants and dates of collecting of samples, whether ants were on the host plats together with the aphids or not, distributions in the World and Turkey were given.

Key words: Hemiptera, Aphididae, Samsun

Özet

2004-2006 yılları arasında yapılan bu çalışmada, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Yerleşke alanında dağılım gösteren Aphididae familyasına ait taksonlar ile bunların konukçu bitkileri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, Aphididae'nin altfamilyalarından Aphidinae'ye ait 31, Chaitophorinae'ye ait 2, Drepanosiphinae'ye ait 1, Lachninae'ye ait 9 olmak üzere toplam 43 taksonun yerleşke alanında dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Farklı tür konukçu bitkilerde beslenmede *Aphis spiraeicola* Patch (Aphididae)'nin, farklı yaprakbiti türlerini üzerinde barındırmada ise konukçu bitki *Senecio vulgaris* Linnaeus (Asteraceae)'in ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Her türün; varsa sinonimleri, örneklerin yakalanma tarihleri, konukçu bitkileri, beraberinde karıncanın bulunup bulunmadığı ile dünyadaki ve Türkiye'deki dağılımları verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Hemiptera, Aphididae, Samsun

¹ Bu makale birinci yazarın yüksek lisans tezidir

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Samsun

³ Niğde Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Niğde

* Sorumlu yazar (Corresponding author) e mail: basakakyurek@hotmail.com

Alınış (Received): 02.04.2012

Kabul ediliş (Accepted): 22.05.2012

Giriş

Yaprakbitlerinin son kayıtlarında dünyada 4500 (Blackman & Eastop, 2006; Görür et al., 2011b), Türkiye'de 475 taksonun dağılım gösterdiği bildirilmiştir (Akyürek et al., 2011b). Türkiye'den yaprakbitleri ile ilgili ilk çalışmalar, Trotter (1903), Houard (1922), Fahringer (1922), İyriboz (1938), İyriboz & İleri (1941), Schimitscchek (1944) ve Alkan (1946)'ın farklı bölgelerin kültür bitkilerindeki ve orman ağaçlarındaki yaprakbiti türleri ile konukçu bitkilerini araştırmalarıyla başlamıştır. Türkiye yaprakbitleri hakkında ilk kapsamlı çalışma, Düzgüneş & Tuatay (1956) tarafından yapılmış ve 21 cinse ait 41 tür ile konukçu bitkileri tespit edilmiştir. Sonra Tuatay & Remaudiere (1964), Giray (1974), Düzgüneş et al. (1982), Zeren (1989), Toros et al. (1996), Ölmez (2000), Uygun et al. (2001), Görür (2004), Özdemir (2004), Aslan & Uygun (2005), doğal alanlardaki; Çanakçıoğlu (1975) orman ağaçlarındaki; Düzgüneş & Toros (1978), Yiğit & Uygun (1982), elma ağaçlarındaki; Elmalı (1993), Kıran (1994) hububat alanlarındaki; Uygun et al. (1995) yararlı ve zararlı tespiti çalışmalarında; Akkaya & Uygun (1996) sebzelerdeki; Özdemir & Toros (1997), süs bitkilerindeki yaprakbiti türlerini ve konukçu bitkilerini belirlemişlerdir. Remaudiere et al. (2006) Türkiye ile ilgili yapılan tüm çalışmaları derleyerek Türkiye yaprakbiti faunasının 417 takson içerdiğini rapor etmiştir. Daha sonra Uysal et al. (2006), Toper Kaygın et al. (2008), Çıraklı et al. (2008), Eser et al. (2008), Görür et al. (2009), Akyürek et al. (2010, 2011b), Toper Kaygın et al. (2010), Yıldız & Toper Kaygın (2010), Türkiye yaprakbiti faunası için yeni kayıtlar bildirmiştir. Tüm bu araştırmaların sonuçlarına göre Türkiye yaprakbiti faunası 475 taksona ulaşmıştır.

Uzun yıllardan bu yana koruma altında olması nedeniyle yoğun bir vejetasyona sahip olan yerleşkede, Türkiye florasına ait 350 taksonun bulunduğu bilinir (Özen, 1988). Bu alandaki yaprakbiti ve konukçu bitkileri hakkında bugüne kadar herhangi bir çalışmanın yapılmamış olmasından ve alanın çok sayıda bitki türü ile yoğun bir vejetasyon içermesi nedeniyle Samsun OMÜ Kurupelit Yerleşkesi araştırma sahası olarak seçilmiş ve buradaki yaprakbiti türleri ile konukçu bitkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Çalışma materyalini, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Yerleşke alanındaki bitkiler üzerinde bulunan Aphididae taksonlarına ait örnekler ve konukçu bitkileri oluşturmaktadır. Araştırma sahası, 30 yıldan bu yana koruma altında olan farklı vejetasyon tipleri ile çok sayıda bitki türünü içeren, deniz seviyesi ile 300 m arasında değişen yüksekliğe sahip 6500 dekarlık bir alandır. Araştırma alanında, *Quercus cerris*, *Quercus petraea* subsp. *iberica*, *Carpinus orientalis* birliğinin hakim olduğu ağaç vejetasyonu, *Trifolium fragiferum* var. *fragiferum* - *Medicago minima* var. *minima* birliğinin hakim olduğu çayır vejetasyonu, *Eryngium maritimum* - *Silene dichotoma* subsp. *euxina* birliğinin hakim olduğu kumul vejetasyonu olmak üzere üç vejetasyon tipi görülür (Özen, 1988).

Materyaller 2004-2006 yıllarında ve her yılın şubat-kasım ayları arasında bitkilerin üzerinden toplanmıştır. Materyallerin toplanmasında bitkinin hangi kısmından toplandığına, yoğunluğuna, rengine ve beraberinde bitkide karınca bulunup bulunmamasına bakılmıştır. Yaprakbitlerinin toplandığı konukçu bitkilerden örnekler alınmış ve laboratuvarında teşhis edilmiştir.

Toplanan yaprakbiti örneklerinin, Martin (1983) yöntemine göre daimi preparasyonları yapılmış (Blackman & Eastop, 1994) ve taksonomik karakterleri incelenerek Blackman & Eastop (1994, 2000, 2006)'un yaprakbiti taksonları için vermiş olduğu tanımlarla karşılaştırmak suretiyle teşhisleri yapılmıştır. Böylece dağılım gösteren yaprakbiti türleri ve her yaprakbiti türünün beslendiği konukçu bitkileri tespit edilmiştir. Taksonlara ait preparatlar Ondokuz Mayıs Üniversitesi Biyoloji Bölümü Entomoloji müzesinde saklanmaktadır.

Araştırma Sonuçları ve Tartışma

Araştırma sahasında, Aphididae familyasının altfamilyalarından Aphidinae'ye ait 31, Chaitophorinae'ye ait 2, Drepanosiphinae'ye 1, Lachninae'ye ait 9 olmak üzere toplam 43 taksonun dağılım gösterdiği saptanmıştır.

Aphidinae: Aphidini

Aphis Linnaeus, 1758

Araştırma alanında bu cinse ait 10 tür saptanmıştır.

Aphis craccivora Koch, 1854

Aphis atrata Zhang, 1981

İncelenen Materyal: *Rumex crispus* gövdesinden, 12.V.2005; *Anchuza azurea* sürgün ve yaprağından, 20.V.2005; *Cichorium intyibus* gövdesinden, 06.VI.2005; *Centaurea iberica* çiçek ve gövdesinden, 28.VI.2005, 13.VII.2005, 27.VII.2005; *Lactuca* sp. yaprağından, 30.VI.2005; *Senecio vulgaris* gövdesinden, 13.VII.2005; *Rumex crispus* gövdesinden, 26.VII.2005; kültür bitkisi üzerinden, 27.VII.2005, toplam sekiz örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Özellikle sıcak ve tropik bölgelerde olmak üzere kozmopolit (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (Bodenheimer & Swirski, 1957; Çanakçıoğlu, 1967; Giray, 1974; Düzgüneş et al., 1982; Akkaya & Uygun, 1996; Toros et al., 1996; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Toros et al, 2002; Aslan & Uygun, 2005; Görür et al., 2009a).

Aphis farinosa J.F. Gmelin, 1790

Aphis neosaliecti Bertels, 1973

İncelenen Materyal: *Salix alba* sürgününden, 13.VI.2005, 05.VII.200, toplam iki örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Güney Amerika, Kuzey Yarımküre (Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Tuatay & Remaudière, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Artvin, Bartın, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kastamonu, Rize, Trabzon (Tuatay & Remaudière, 1964; Çanakçıoğlu, 1966, 1975; Tuatay et al., 1967; Tuatay, 1993; Ünal & Özcan, 2005; Topper Kaygın et al., 2009; Görür et al., 2009a).

Aphis gossypii Glover, 1877

Aphis flava Nevsky, 1929

İncelenen Materyal: *Eryngium creticum* çiçeğinden, 28.VI.2005; *Verbascum blattoria blattoria* gövde, çiçek ve yaprağından, 26.VII.2005; *Torilis leptophylla* dalı ve çiçeğinden, 02.VIII.2005; *Capsicum annuum* çiçeğinden, 19.X.2005, toplam dört örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Hemen hemen tüm dünyada bulunur, özellikle Pasifik adalarını içine alan tropiklerde yaygındır (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (İyriboz, 1937).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (İyriboz, 1937; Bodenheimer & Swirski, 1957; Çanakçıoğlu, 1967; Tuatay et al., 1967; Lodos, 1986; Zeren, 1989; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004b; Görür et al., 2009a).

***Aphis helianthi* Monell in Riley & Monell, 1879**

A. apigraveolens Essig, 1938

İncelenen Materyal: *Daucus carota* çiçeğinden, 19.X.2005; *Senecio vulgaris* gövde ve dalından, 07.XII.2005, toplam iki örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Batı ve Kuzey Amerika, Kanada (Blackman & Eastop, 1994, 2000, 2006), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Artvin, Samsun, Trabzon (Görür et al., 2009a; Akyürek et al., 2010).

***Aphis lambersi* (Borner, 1940)**

İncelenen Materyal: *Daucus carota* gövdesinden, 06.VII.2004, toplam bir örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Toros et al., 2002).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana (Toros et al., 2002).

***Aphis nasturtii* Kalténbach, 1843**

A. bulleri Robinson & Rojanavongse, 1976

İncelenen Materyal: 28.VII.2004 kültür bitkisi üzerinden örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avustralya hariç tüm dünyada bulunur (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudière, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Artvin, Bartın, Denizli, Erzincan, Hatay, Isparta, Mersin, Rize, Trabzon (Tuatay & Remaudière, 1964; Toros et al., 2002, Özdemir, 2004; Çıraklı et al., 2008; Görür et al., 2009a; Toper Kaygın et al., 2009; Canbay et al., 2011).

***Aphis nerii* Boyer de Fonscolombe, 1841**

A. comodensis Narzikulov, 1964

İncelenen Materyal: *Nerium oleander* çiçek, yaprak ve dalından, 11.VIII.2004, 27.VII.2005, 15.VIII.2005, 01.IX.2005, toplam dört örnekleme yapılmıştır.

Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Pasifik adalarını içine alan Tropik ve Subtropik bölgeler ile soğuk bölgelerde ve seralarda bulunur (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Bodenheimer & Swirski, 1957).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Antalya, Bartın, Diyarbakır, Doğu Akdeniz Bölgesi, İzmir, Kahramanmaraş (Bodenheimer & Swirski, 1957; Çanakçıoğlu, 1967, 1975; Giray, 1974; Ölmez, 2000; Aslan 2002; Toros et al., 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Aslan & Uygün, 2005; Toper Kaygın et al., 2009).

***Aphis pomi* de Geer, 1773**

A. eriobotryae Schouteden, 1905

İncelenen Materyal: *Malus sylvestris* yaprak ve sürgününden, 28.VII.2004, 03.VIII.2004, 03.VIII.2004; *Centaurea iberica* çiçeğinden, 30.VI.2005; *Pyracantha coccinea* dal ve yaprak altından, 04.X.2005, 14.X.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Senecio vulgaris* çiçeğinden, 03.I.2006, toplam yedi örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Güneybatı ve Orta Asya, Hindistan, Kuzey Afrika, Kuzey Amerika, Pakistan (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay & Remaudière, 1964; Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Tuatay et al., 1967, 1972; Yiğit & Uygun, 1982; Lodos, 1986; Tuatay, 1993; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004; Görür et al., 2009a).

***Aphis ruborum* (Borner, 1932)**

İncelenen Materyal: *Rubus discolor* dalından, 12.V.2005, toplam bir örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Güneybatı ve Orta Asya, Hindistan, Kuzey Afrika, Pakistan, Şili (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudière, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Artvin, Aydın, Bartın, Bitlis, Kahramanmaraş, Muğla, Rize, Trabzon (Tuatay & Remaudière, 1964; Düzgüneş et al., 1982; Tuatay, 1993; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Aslan & Uygun, 2005; Görür et al., 2009a; Topper Kaygın et al., 2009).

***Aphis spiraecola* Pauth, 1914**

A. pseudopomi Bertels, 1973

İncelenen Materyal: Kültür bitkisinden, 28.VII.2004; *Crataegus monogyna* yaprak ve sürgününden, 28.VII.2004, 29.VII.2004, 02.VIII.2004, 03.VIII.2004, 30.VI.2005, 26.VII.2005; *Pyrus* sp. sürgününden, 29.VII.2004; *Crataegus micophylla* yaprağı ve sürgününden, 05.VIII.2004; *Oenanthe pimpinellides* çiçeğinden, 28.VI.2005; *Eryngium creticum* dal ve gövdesinden, 30.VI.2005; *Rumex acetosella* gövdesinden, 30.VI.2005; *Ligustrum vulgare* dalından, 12.VII.2005; *Pastinaca sativa* çiçeğinden, 26.VII.2005; *Anthemis cotula* dalından, 27.VII.2005; *Verbana officinalis* çiçeğinden, 19.X.2005, toplam 16 örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kozmopolit (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudière, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (Tuatay & Remaudière, 1964; Düzgüneş et al., 1982; Yumruktepe & Uygun 1994; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004, 2004b; Görür et al., 2009a).

***Hyalopterus* Koch, 1854**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Hyalopterus amygdali* (E. Blanchard, 1840)**

Hyalopterus mimulus Börner, 1950

İncelenen Materyal: *Armeniaca* sp. yaprak altından ve sürgününden, 07.VIII.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Akdeniz Bölgesi, Avrupa, Çin, Ortadoğu ve Merkez Asya, Pakistan (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Toros et al., 2002).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Diyarbakır, Doğu Akdeniz Bölgesi, Erzurum, Kahramanmaraş, Siirt, Şanlıurfa (Düzgüneş et al., 1982; Güçlü et al., 1994; Uygun et al., 1995; Ölmez, 2000; Aslan, 2002; Aslan & Uygun, 2005; Hazır, 2008).

***Rhopalosiphum* Koch, 1854**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Rhopalosiphum padi* (Linnaeus, 1758)**

R. padi subsp. *americanum* Mordvilko, 1921

İncelenen Materyal: Gramineae familyasına ait bitki türlerinin yaprak altı ve üzerinden, 28.VII.2005; 15.VIII.2005, toplam iki örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kozmopolit (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudiere, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Antakya, Artvin, Bartın, Bitlis, Diyarbakır, İçel, Hatay, Kahramanmaraş, Konya, Malatya, Niğde, Rize, Trabzon (Tuatay & Remaudière, 1964; Tuatay et al., 1967; Çanakçıoğlu, 1975; Lodos, 1986; Elmalı & Toros, 1996; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Toros et al., 2002; Aslan, 2002; Sertkaya & Yiğit, 2002; Görür, 2004b; Aslan & Uygun, 2005; Özdemir et al., 2006; Ölmez Bayhan et al., 2006; Yiğit et al., 2007; Toper Kaygın et al., 2009; Görür et al., 2009a).

Aphidinae: Macrosiphini

***Allocotaphis* Börner, 1950**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Allocotaphis quaestionis* (Börner, 1942)**

Allocotaphis magna Shaposhnikov, 1951

İncelenen Materyal: 28.VI.2005 *Senecio vulgaris* tomurcuğundan toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Alpler, Avrupa, Avusturya-Macaristan, Kuzey Alpinler, Türkiye, K.K.T.C (Görür, 2004; Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Görür, 2002).

Türkiye'deki Dağılımı: Niğde (Görür, 2002).

***Aulacorthum* Mordviko, 1914**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Aulacorthum solani* Kaltenbach, 1843**

Aulacorthum boeneri F. P. Müler ex Börner

İncelenen Materyal: *Taraxacum scaturiginosum* yaprağının altından, 16.V.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kozmopolit (Blackman & Eastop, 1994, 2006), Türkiye (Tuatay, 1988).

Türkiye'deki Dağılımı: Diyarbakır, Doğu Akdeniz Bölgesi, Eskişehir, Erzincan, Erzurum, İstanbul, İzmir, Niğde, Rize, Trabzon, Van (Tuatay, 1988; Toros et al., 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Görür, 2004b; Eser et al., 2009; Görür et al., 2009a; Narmanlıoğlu et al., 2011).

***Brachycaudus* van der Goot, 1913**

Araştırma alanında bu cinse ait 2 tür saptanmıştır.

***Brachycaudus amygdalinus* (Schouteden, 1905)**

Acaudus convolvuli, Nevsky, 1951?

İncelenen Materyal: *Centaurea solstitialis* çiçeğinden, 22.VI.2005, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Güney Afrika, İngiltere, Orta Doğu, Pakistan, Portekiz, Ukrayna (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Bodenheimer & Swirski, 1957).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Isparta, Diyarbakır; Elazığ, İçel, Kayseri (Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay & Remaudière, 1964; Çanakçıoğlu, 1975; Toros et al., 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Bayrak ve Hayat, 2008).

***Brachycaudus cardui* (Linnaeus, 1758)**

Brachycaudus cardui subsp. *yoshii* Takahashi, 1966

İncelenen Materyal: *Carduus acicularis* sürgününden, 05.VIII.2004, 12.V.2005, 17.V.2005; *Carduus pycnocephalus* çiçek ve dalından, 05.VII.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Silene dichotoma* dalından, 28.VI.2005; *Cirsium vulgare* dalından, 15.VIII.2005, toplam altı örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Asya, Avrupa, Kuzey Afrika, Kuzey Amerika (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Artvin, Bitlis, Bolu, Diyarbakır, İçel, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kastamonu, Niğde, Rize, Trabzon (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay & Remaudière, 1964; Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Lodos, 1986; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Görür, 2004b; Aslan & Uygun, 2005; Görür et al., 2009a).

***Brevicoryne van der Goot*, 1915**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Brevicoryne brassicae* (Linnaeus, 1758)**

Brevicoryne dusmeti Gomez-Menor, 1950

İncelenen Materyal: *Raphanus raphanistrum* dalından, 12.VII.2005; *Scolymus hispanicus* çiçeğinden, 27.VII.2005, toplam iki örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Sıcak bölgelerde Kozmopolit (Görür, 2004; Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Giray, 1974; Düzgüneş et al., 1982; Zeren, 1989; Uygun et al., 1995; Uygun et al., 2001; Toros et al., 1996; Ölmez, 2000; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004b; Görür et al., 2009a).

***Cavariella del Guercio*, 1911**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Cavariella theobaldi* (Gillette and Bragg, 1918)**

Cavariella glauciphaga Theobald, 1923

İncelenen Materyal: *Bupleunum setaceum* dalından, 05.VII.2005, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Batı Sibirya, Kuzeybatı ve Kuzey Amerika, Türkiye (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Çanakçıoğlu, 1966).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Bartın, Bolu, Erzincan, Kayseri, Niğde, Trabzon (Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Tuatay, 1988; Görür, 2004; Özdemir et al., 2006; Bayrak & Hayat, 2008; Toper Kaygın et al., 2008).

***Chaetosiphon Mordvilko*, 1914**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Chaetosiphon tetraerhodum* (Walker, 1849)**

Capitophorus theobaldi Garcia Fresca, 1929

İncelenen Materyal: *Rosa canina* sürgününden, 15.VIII.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Doğu Asya hariç tüm dünyada bulunur (Görür, 2004; Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudiere, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Isparta, Burdur, Konya, Giresun, Antalya, Kayseri, Niğde, Erzurum (Tuatay & Remaudière, 1964; Tuatay, et al., 1972; Tuatay, 1988; Görür, 2004; Kavaz, 2006; Barjadze et al., 2011).

Dysaphis Börner, 1931

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Dysaphis plantaginea* (Passerini, 1860)**

Myzus plantagicola Takahashi, 1931

İncelenen Materyal: *Malus sylvestris* sürgün ve yaprağından, 05.VII.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Asya, Avrupa, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Bodenheimer & Swirski, 1957).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Antalya, Burdur, Çanakkale, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hatay, Iğdır, Isparta, İçel, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Niğde, Şanlıurfa, Sakarya, Tekirdağ, Trabzon (Bodenheimer & Swirski, 1957; Düzgüneş & Toros, 1978; Yiğit & Uygun, 1982; Tuatay, 1990; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004; Aslan & Karaca, 2005; Aslan & Uygun, 2005; Narmanlıoğlu & Güçlü, 2008; Daşçı & Güçlü, 2008; Görür et al., 2009a).

Macrosiphum Passerini, 1860

Araştırma alanında bu cinse ait 5 tür saptanmıştır.

***Macrosiphum euphorbiae* (Thomas, 1878)**

Macrosiphum euphorbiellum Theobald, 1917?

İncelenen Materyal: *Helleborus orientalis* yaprak altından, 12.V.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Picris hieracioides* tomurcuğundan, 28.VI.2005, toplam iki örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kozmopolit (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudiere, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Amasya, Ankara, Artvin, Balıkesir, Bartın, Erzurum, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Rize, Sakarya, Trabzon (Tuatay & Remaudière, 1964; Tuatay et al, 1967; Giray, 1974; Çanakçıoğlu, 1975; Yaşarakıncı & Hınçal, 1997; Toros et al., 2002; Özdemir et al., 2006; Ayyıldız & Atlıhan, 2006; Bayrak & Hayat, 2008; Toper Kaygın et al., 2009; Görür et al., 2009a).

***Macrosiphum impatientis* (Williams, 1911)**

İncelenen Materyal: *Crepis foetra* gövde ve dalından, 06.VIII.2004; *Rosa canina* sürgün ve dalından, 20.V.2005; kültür bitkisinden, 30.VI.2005; *Sonchus oleraceus* gövdesinden, 26.VII.2005; *Scorzanera cana* var. *cana* dalından, 02.VIII.2005, toplam beş örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kuzeydoğu, Orta ve Batı Amerika (Blackman & Eastop, 2000; 2006), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010).

***Macrosiphum mordvilkoii* Miyazaki, 1968**

Macrosiphum mulgedifolii Tashev, 1967

İncelenen Materyal: *Picris strigosa* dalından, 03.VIII.2004, 19.X.2005; *Mycelis muralis* dalından, 24.VI.2005; *Urospermum picroides* dalından, 19.X.2005, toplam dört örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Japonya, Kore, Rusya (Blackman & Eastop, 2000), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010).

***Macrosiphum pallidum* (Oestlunt, 1887)**

Macrosiphum pseudorosae Patch, 1919

İncelenen Materyal: Kültür bitkisinden, 03.VIII.2004, 26.VII.2005; *Centaurea solstitialis* gövdesinden, 26.VII.2005, toplam üç örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kuzey Amerika (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010)

***Macrosiphum rosae* (Linnaeus, 1758)**

Macrosiphum rosae subsp. *fragaricola* Hile Ris Lambers, 1939

İncelenen Materyal: *Rosa* sp. tomurcuk ve yaprak altından, 11.VIII.2004, 15.VII.2005; *Rosa canina* sürgününden, 20.V.2005, 24.VI.2005, 30.VI.2005; *Sonchus* sp. çiçek ve dalından, 06.VI.2005; *Sonchus asper* gövdesinden, 13.VI.2005, toplam yedi örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Doğu ve Güneydoğu Asya hariç kozmopolit (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Artvin, Bartın, Diyarbakır, Hatay, Isparta, İçel, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Malatya, Rize, Trabzon, Van (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay et al., 1967; Giray, 1974; Çanakçıoğlu, 1975; Düzgüneş et al., 1982; Toros et al., 1996; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Aslan & Uygun, 2005; Ölmez Bayhan et al., 2006; Toper Kaygın et al., 2008; Bayrak & Hayat, 2008; Toper Kaygın et al., 2009; Görür et al., 2009a).

***Myzus Passerini*, 1860**

Araştırma alanında bu cinse ait 2 tür saptanmıştır.

***Myzus cerasi* (Fabricius, 1775)**

Myzus prunusuctus Zhang & Zhong, 1980

İncelenen Materyal: *Cerasus avium* yaprağının altından, 05.VII.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Asya, Avrupa, Avustralya, Kuzey Amerika, Yeni Zelanda (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Bodenheimer & Swirski, 1957).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Bartın, Çanakkale, Diyarbakır, Doğu Akdeniz Bölgesi, Elazığ, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Isparta, İçel, İstanbul, İznik, Kahramanmaraş, Kars, Kayseri, Malatya, Mardin, Niğde, Rize, Trabzon (Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay & Remaudière, 1964; Tuatay et al., 1972; Çanakçıoğlu, 1975; Lodos, 1986; Tuatay, 1991; Ulusoy et al., 1999; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Çınar et al., 2004; Aslan

& Uygun, 2005; Aslan & Karaca, 2005; Ölmez Bayhan et al., 2006; Ertop & Özpinar, 2007; Kaygın et al., 2008; Narmanlıoğlu & Güçlü, 2008; Daşçı & Güçlü, 2008; Bayrak & Hayat, 2008; Görür et al., 2009a; Hazır et al., 2011).

***Myzus persicae* Sulzer, 1776**

Myzus nicotianae Blackman, 1985

İncelenen Materyal: *Cerasus avium* sürgün ve yaprağının altından, 09.VIII.2004, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kozmopolit (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Alkan, 1952).

Türkiye'deki Dağılımı: Kozmopolit (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay & Remaudière, 1964; Tuatay et al., 1972; Giray, 1974; Çanakçıoğlu, 1975; Yiğit & Uygun, 1982; Lodos, 1986; Tuatay, 1991; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Aslan & Uygun, 2005; Görür et al., 2009a).

***Sitobion Mordvilko*, 1914**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Sitobion avenae* (Fabricius, 1775)**

Macrosiphum oljatae Hottes, 1950

İncelenen Materyal: *Hordeum murinum*, 06.VI.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Avena fatua*, 28.VI.2005; 30.VI.2005; *Hordeum bulbosum*, 30.VI.2005 ve *Sorghum halepense* çiçek durumlarından, 13.VII.2005, toplam beş örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Afrika, Akdeniz, Avrupa, Hindistan, Kuzey, Orta ve Güney Amerika, Nepal, Orta Asya, Orta Doğu, Pakistan, (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (İyriboz & İleri, 1941).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ağrı, Ankara, Antakya, Artvin, Aydın, Batı Anadolu, Bolu, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Isparta, İçel, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kırklareli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Sinop, Şanlıurfa, Şırnak, Tekirdağ, Trabzon, Van, Yozgat (Fahringer, 1922; İyriboz & İleri, 1941; Bodenheimer & Swirski, 1957; Tuatay et al., 1972; Altınayar, 1981; Düzgüneş et al., 1982; Memişoğlu et al., 1986; Tuatay, 1991; Elmalı & Toros, 1994; Kiran, 1994; Toros et al., 1996, 2002; Özder & Toros, 1999; Ölmez, 2000; Uygun et al., 2001; Aslan, 2002; Toros et al., 2002; Görür, 2004b; Aslan & Uygun, 2005; Özdemir et al., 2006; Ölmez Bayhan et al., 2006; Yiğit et al., 2007; Bayrak & Hayat, 2008; Görür et al., 2009a).

***Uroleucon Mordvilko*, 1914**

Araştırma alanında bu cinse ait 2 tür saptanmıştır.

***Uroleucon cichorii* (Koch, 1855)**

Macrosiphum philipsii Theobald, 1925

İncelenen Materyal: *Cichorium* sp. gövdesinden, 06.VI.2005; 26.VII.2005; *Cichorium intybus* dalından, 28.VI.2005, toplam üç örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Eritre, Ermenistan, Doğu Sibirya, Güneybatı ve Orta Asya, Irak, İran, Kore, Moğolistan (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Tuatay & Remaudière, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Antalya, Artvin, Bitlis, Çankırı, Elazığ, Erzincan, Giresun, Hatay, İçel, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kastamonu, Kayseri, Konya, Niğde, Rize, Trabzon (Tuatay &

Remaudière, 1964; Çanakçıoğlu, 1966; Giray, 1974; Zeren, 1989; Tuatay, 1991; Yaşarakıncı & Hıçal, 1997; Uygun et al., 2001; Toros et al., 2002; Aslan & Uygun, 2005; Bayrak & Hayat, 2008; Görür et al., 2009a).

***Uroleucon pseudoambrosiae* (Olive, 1963)**

İncelenen Materyal: *Cichorium intybus* gövdesinden, 09.VIII.2004, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Doğu Amerika, Florida, Kanada (Blackman & Eastop, 2000, 2006), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010).

***Wahlgreniella* Hille Ris Lambers, 1949**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Wahlgreniella nervata* (Gillette, 1908)**

Aulacorthum clavicornis Richards, 1972

İncelenen Materyal: *Carduus pycnocephalus* subsp. *albinus* tomurcuğundan, 13.V.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Afrika, Avrupa, Orta ve Güney Amerika, Pakistan (Blackman & Eastop, 2006), Türkiye (Çıraklı et al., 2008).

Türkiye'deki Dağılımı: Artvin, Bartın, Denizli, İzmir, Niğde, Rize, Trabzon (Aydın, 2005; Çıraklı et al., 2008; Toper Kaygın et al., 2008; Eser, 2009; Görür et al., 2009a).

Chaitophorinae: Chaitophorini

***Chaitophorus* Koch, 1854**

Promicrella Börner, 1949

Chaitophorus sp.

İncelenen Materyal: Kültür bitkisinden, 13.V.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Amerika, Palearktık ve doğu bölgeleri (Blackman & Eastop, 1994, 2006), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Chaitophorinae: Siphini

***Sipha* Passerini, 1860**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Sipha maydis* Passerini, 1860**

Sipha brunnea Nevsky, 1951

İncelenen Materyal: Graminae familyasına ait bitki türlerinin yapraklarından, 29.VII.2004, 03.VIII.2004, 30.VI.2005, 06.VII.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Hordeum vulgare* yaprağından, 13.VII.2005, toplam beş örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Akdeniz, Avrupa, Orta Asya, Orta Doğu, Güney Afrika, Hindistan, Pakistan, (Blackman & Eastop, 2000, 2006; Görür, 2004), Türkiye (İyriboz & İleri, 1941).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Antakya, Artvin, Batı Anadolu, Bitlis, Edirne, Hatay, Konya, Niğde, Sinop, Tekirdağ, Trabzon, Van (İyriboz & İleri, 1941; Özder & Toros, 1999; Tuatay, 1999; Görür, 2004; Özdemir et al., 2006; Yiğit et al., 2007; Görür et al., 2009a).

Drepanosiphinae: Phyllaphidini

***Myzocallis Passerini*, 1860**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür saptanmıştır.

***Myzocallis castanicola* Baker, 1917**

Myzocallis petraeae subsp. *leclanti* Quednau & Remaudiere, 1994 a

İncelenen Materyal: *Quercus cerris* var. *cerris* yaprağı altından, 20.V.2005 (beraberinde karıncaya rastlanmıştır); *Quercus petraea* yaprağı altından, 05.V.2005, toplam iki örnekleme yapılmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Avustralya, Güney Afrika, Güney ve Kuzeybatı Amerika, Orta Doğu, Saint Helena, Yeni Zelanda, (Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Çanakçioğlu, 1966).

Türkiye'deki Dağılımı: Kahramanmaraş, Uşak (Batı Anadolu) (Çanakçioğlu, 1975; Lodos 1986; Aslan & Uygun, 2005).

Lachninae: Cinarini

***Cinara Curtis*, 1835**

Araştırma alanında bu cinse ait 7 tür saptanmıştır.

***Cinara cedri* Mimeur, 1936**

İncelenen Materyal: *Cedrus deodora* gövdesinden, 28.VII.2004; *Cedrus* sp. dalından, 05.VIII.2004, 02.VIII.2005; *Cedrus libani* dalından, 12.VII.2005; *Taxodium distichum* dalından, 02.VIII.2005, 10.X.2005 toplam altı örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Arjantin, Fas, Fransa, İran, İspanya, İtalya (Çanakçioğlu, 1975; Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Tuatay & Remaudiere, 1964).

Türkiye'deki Dağılımı: Afyon, Ankara, Antalya, Artvin, Bartın, Burdur, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, Kahramanmaraş, Kastamonu, Konya, Tekirdağ (Tuatay & Remaudiere, 1964; Tuatay et al., 1967; Çanakçioğlu, 1966, 1967, 1975; Düzgüneş et al., 1982; Tuatay, 1999; Toros et al., 2002; Toper Kaygın & Çanakçioğlu, 2003; Aslan & Uygun, 2005; Altay & Uysal, 2005; Ünal & Özcan, 2005; Toper Kaygın et al., 2008; Görür et al., 2009a).

***Cinara maghrebica* Mimeur, 1934**

Cinara maghrebica subsp. *garganica* Binazzi, 1983 a

İncelenen Materyal: *Pinus nigra* dalından, 27.VII.2005, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Fas, Fransa, İspanya, İtalya (Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun, Trabzon (Görür et al., 2009a; Akyürek et al., 2010).

***Cinara maritima* (Dufour, 1833)**

Cinara excelsae Hile Ris Lambers, 1948

İncelenen Materyal: *Pinus nigra* dalından, 05.VIII.2004, toplanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Akdeniz, Güney Amerika, Orta Doğu (Blackman & Eastop, 1994; Görür, 2004), Türkiye (Çanakçıoğlu, 1966).

Türkiye'deki Dağılımı: Aydın, Denizli, İstanbul, İzmir, Trabzon (Çanakçıoğlu, 1966; Toper Kaygın & Çanakçıoğlu, 2003).

***Cinara matsumurana* Hille Ris Lambers, 1966**

Cinara abietis Matsumurana, 1917

İncelenen Materyal: *Abies nordmanniana* subsp. *bornmülleriana* dalından, 03.VIII.2004, toplanmıştır. Beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Japonya (Balckman & Eastop, 1994), Türkiye (Toper Kaygın et al., 2008).

Türkiye'deki Dağılımı: Bartın (Toper Kaygın et al., 2008).

***Cinara pini* (Linnaeus, 1758)**

Lachniella oblonga del Guercio, 1909

İncelenen Materyal: *Pinus sylvestris* dalından, 03.VIII.2004, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Avrupa, Japonya Sibiryası, (Balckman & Eastop, 1994), Türkiye (Çanakçıoğlu, 1966).

Türkiye'deki Dağılımı: Antalya, Bartın, Bolu, Çanakkale, Çankırı, Edirne, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Muğla, Trabzon (Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Tuatay, 1999; Toper Kaygın & Çanakçıoğlu, 2003; Aslan & Uygun, 2005; Toper Kaygın et al., 2008; Görür et al., 2009a).

***Cinara tujafilina* (del Guercio, 1909)**

Cupressobium mediterraneum Narzikulov, 1963

İncelenen Materyal: *Cupressus sempervirens* dalından, 02.VIII.2005, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Sıcak bölgelerde kozmopolittir (Balckman & Eastop, 1994), Türkiye (Düzgüneş & Tuatay, 1956).

Türkiye'deki Dağılımı: Adana, Ankara, Artvin, Eskişehir, İstanbul, Konya, Malatya, Niğde, Trabzon (Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Düzgüneş et al., 1982; Tuatay, 1999; Toros et al., 2002; Görür, 2004b; Görür et al., 2009a).

***Cinara wahlua* Hottes, 1952**

Cinara wahsugae Hottes, 1960

İncelenen Materyal: *Juniperus oxycedrus* gövde ve dalından, 02.VIII.2005, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Kolorado, USA (Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010).

Lachninae: Lachnini

***Lachnus* Burmeister, 1835**

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür bulunmuştur.

***Lachnus roboris* (Linnaeus, 1758)**

Lachnus castaneae Hille Ris Lambers, 1967

İncelenen Materyal: *Quercus cerris* gövde, dal ve sürgününden, 28.VII.2004, 02.VIII.2004, 03.VIII.2004, 05.VIII.2004, 06.VIII.2004, 10.VIII.2004, 24.VI.2005, 26.VII.2005, 02.VIII.2005; *Quercus petraea* dal ve yaprağından, 02.VIII.2004; *Quercus infectoria* sürgününden, 06.VIII.2004; *Quercus petraea* subsp. *iberica* dal ve yaprağından, 30.VI.2005; *Quercus hartwissiana* dalından, 19.X.2005, toplam 13 örnekleme yapılmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Akdeniz Bölgesi, Avrupa, Fas, Irak, İsrail, Lübnan, Portekiz, Ukrayna (Blackman & Eastop, 1994, 2000), Türkiye (Fahringer, 1922).

Türkiye'deki Dağılımı: Ankara, Artvin, Bitlis, Diyarbakır, Edirne, Erzincan, İstanbul, Kahramanmaraş, Mardin, Rize, Trabzon (Fahringer, 1922; Schmitschek, 1944, Düzgüneş & Tuatay, 1956; Bodenheimer & Swirski, 1957; Çanakçıoğlu, 1966, 1967, 1975; Tuatay, 1999; Ölmez, 2000; Aslan, 2002; Ölmez Bayhan et al., 2003; Aslan & Uygun, 2005; Görür et al., 2009a).

Stomaphis Walker, 1870

Araştırma alanında bu cinse ait bir tür bulunmuştur.

***Stomaphis cupressi* (Pintera, 1965)**

İncelenen Materyal: *Cupressus sempervirens* gövdesinden, 19.X.2005, toplanmıştır. Bitkide beraberinde karıncaya rastlanmıştır.

Dünyadaki Dağılımı: Fransa, İtalya, Kenya (Blackman & Eastop, 1994), Türkiye (Akyürek et al., 2010).

Türkiye'deki Dağılımı: Samsun (Akyürek et al., 2010).

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüs Yerleşkesindeki mevcut bitkilerin üzerinden toplanan yaprakbiti örneklerin incelenmesi ve teşhisi sonucunda, Aphididae familyasına ait 43 taksonun dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sahasının florasına ait 350 taksondan, konukçu bitki olarak 71 taksona ait bitkilerin üzerinde yaprakbiti örnekleri bulunmuştur. Bir türe ait yaprakbitlerinin beslendiği farklı konukçu bitki türü çeşitliliğinde ilk sırayı 11 bitki türü ve kültür bitkileri üzerinde beslenen *Aphis spiraeicola*'nın aldığı, bunu altı bitki türü ve kültür bitkilerinde beslenen *Aphis craccivora*'nın, beş bitki türünde beslenen *Macrosiphum impatientis*'in, dört bitki türü ile *Aphis pomi*, *Brachycadus cardui*, *Macrosiphum rosae*, *Sitobion avenae*, *Cinara cedri*'nin takip ettiği ve diğer yaprakbiti türlerinin ise bir veya iki farklı konukçu bitki türü üzerinde beslendiği tespit edilmiştir. Farklı yaprakbiti türlerini besleyen, bir türe ait konukçu bitkilerde ise *Senecio vulgaris* üzerinde dört yaprakbiti türünün, *Rosa canina* üzerinde üç yaprakbiti türünün ve diğer konukçu bitki türleri üzerinde ise bir veya iki farklı yaprakbiti türünün beslendiği görülmüştür. Materyallerin bitkilerin üzerinden toplanması esnasında 43 yaprakbiti taksonundan 22 taksonda beraberinde bitkide karınca bulunduğu, 21 taksonda ise beraberinde bitkide karınca bulunmadığı görülmüştür.

Bu çalışma ile 6500 dekarlık bir araştırma sahasında 43 yaprakbiti taksonunun belirlenmiş olması ve son araştırmalarda Türkiye yaprakbiti faunasına çok sayıda yeni kayıtların eklenmesi, bitki zararlıları olan yaprakbiti türleri ile ilgili ülkemizdeki çalışmaların eksik olduğunu göstermektedir. Bu nedenle çalışılmamış daha geniş ve farklı bölgelerde yapılacak araştırmaların gerçekleştirilmesi durumunda çok sayıda yaprakbiti türü ile bunların konukçu bitkilerinin tespit edilebileceği ve Türkiye yaprakbiti faunası ile ilgili eksikliklerin giderilebileceği görülmektedir.

Teşekkür

Konukçu bitkilerin teşhisindeki yardımlarından dolayı Prof. Dr. H. Güray KUTBAY (OMÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Samsun) 'a teşekkür ederiz.

Yararlanılan Kaynaklar

- Alkan, B., 1946. Rize çaylarında zararlı böcekler. Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, 7(1): 122–135.
- Alkan, B., 1952. Türkiye'nin zoosesidleri (kökeni hayvansal bitki ırları) üzerinde çalışmalar. I-II. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yıllığı, (3–8), 185–222.
- Akkaya, A. & N. Uygun, 1996. "Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri yazlık sebze ekosistemindeki insecta faunası, 423-430". Türkiye III. Entomoloji Kongresi (24-28 Eylül 1996, Ankara) Bildirileri, Ankara Üniversitesi, 720s.
- Akyürek, B., Ü. Zeybekoğlu & G. Görür, 2010. New records of aphid species (Hemiptera: Aphidoidea) for the Turkish fauna from Samsun province. Turkish Journal of Zoology, 34 (2010): 421-424.
- Akyürek, B., Ü. Zeybekoğlu & G. Görür, 2011b. Further contributions to the Turkey aphid (Hemiptera: Aphidoidea) fauna. Journal of Entomological Research Society, 13 (3): 101-106.
- Altay, H. & M. Uysal, 2005. Selçuk Üniversitesi Alaeddin Keykubat Kampüs Alanı'nda bulunan yaprakbiti (Homoptera: Aphidoidea) türleri. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 19 (37), 92-99.
- Altınayar, G., 1981. Orta Anadolu Bölgesi tahıl tarlalarındaki böcek faunasının saptanması üzerine çalışmalar. Bitki Koruma Bülteni, 21(2), 53- 88.
- Aslan, M. M., 2002. Kahramanmaraş İlinde Aphidoidea (Homoptera) Türleri ile Bunların Parazitoit ve Predatörlerin Saptanması. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, Adana, 136 s.
- Aslan, M. M. & N. Uygun, 2005. The aphids (Homoptera: Aphididae) of Kahramanmaraş province, Turkey. Turkish Journal of Zoology, 29 (2005): 201-209.
- Aslan, B. & I. Karaca, 2005. Fruit tree aphids and their natural enemies in Isparta region, Turkey. Journal of Pest Sciences, 78, 227–229.
- Aydın, N., 2005. Niğde İli Süs Bitkileri Üzerindeki Aphidoidea (Homoptera) Türlerinin Belirlenmesi. Niğde Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 78s.
- Ayyıldız, Y. & R. Atlıhan, 2006. Balıkesir ili sebze alanlarında görülen yaprakbiti türleri ve doğal düşmanları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Bilimleri Dergisi, 16 (1), 1-5.
- Barjadze, S., İ. Karaca, B. Yaşar & G. Japoshvili, 2011. The yellow rose aphid *Rhodobium porosum*: a new pest of Damask rose in Turkey. Phytoparasitica, 39: 59-62.
- Bayrak, N. & R. Hayat, 2008. Kayseri ili Syrphidae (Diptera) türleri üzerinde faunistik çalışmalar. Bitki Koruma Bülteni, 48 (4), 35-49.
- Blackman, R. L. & V. F. Eastop, 1994. Aphids on The World's Trees; An Identification and Information Guide, CAB International, Oxford, UK, 987 pp.
- Blackman, R. L. & V. F. Eastop, 2000. Aphid's on The World's Crops; An Identification and Information Guide. Second edition, John Wiley and Sons Ltd., West Sussex, England, 466 pp.
- Blackman, R. L. & V. F. Eastop, 2006. Aphids of the World's Herbaceous Plants and Shrubs; An Identification and Information Guide, John Wiley, New York, 1439pp.
- Bodenheimer, F. S. & E. Swirski, 1957. The Aphidoidea of the Middle East. The Weizmann Science Press of Israel, Jerusalem, 378 pp.
- Canbay, A., Ö. Bozбек, H. Alici & G. F. Çakırbay, 2011. Erzincan ili örtü altında yetiştirilen domates ve hıyarlarda görülen zararlı türlerin tespiti ve populasyon gelişimi. Bitki Koruma Bülteni, 51 (2), 119-146.
- Çanakçıoğlu, H., 1966. Türkiye'de orman ağaçlarına arız olan yaprakbitleri (Aphidoidea) üzerine araştırmalar. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 16 (2): 131-190.
- Çanakçıoğlu, H., 1967. Türkiye'de Orman Ağaçlarına Arız Olan Yaprakbitleri (Aphidoidea) Üzerine Araştırmalar. T. C. Tarım Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Yayınları, 466 (22), 151 s.
- Çanakçıoğlu, H., 1975. The Aphidoidea of Turkey. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, İ. Ü. Yayın No: 1751, O. F. Yayın No: 189, 309 s.

- Çınar, M., İ. Çimen & H. Bolu, 2004. Elazığ ve Mardin illeri kiraz ağaçlarında zararlı olan türler, doğal düşmanları ve önemleri üzerinde gözlemler. Türkiye Entomoloji Dergisi, 28 (3), 213-220.
- Çıraklı, A., G. Görür & M. Işık, 2008. Denizli il merkezinde belirlenen afit (Hemiptera: Aphididae) türleri. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 22 (44): 12-18.
- Daşçı, E. & Ş. Güçlü, 2008. Iğdır Ovası'nda meyve ağaçlarında bulunan yaprakbiti türleri (Hemiptera: Aphididae) ve doğal düşmanları. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 39 (1), 71-73.
- Düzgüneş, Z. & N. Tuatay, 1956. Türkiye Aphid'leri. Ziraat Vekaleti, Ankara Ziraat Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü, Sayı: 4, 63 s.
- Düzgüneş, Z. & S. Toros, 1978. Ankara ili ve çevresinde elma ağaçlarında bulunan yaprakbiti türleri ve kısa biyolojileri üzerinde araştırmalar. Türkiye Bitki Koruma Dergisi, 1 (3), 151-175.
- Düzgüneş, Z., S. Toros, N. Kılınçer & K. Kovancı, 1982. Ankara İlinde Bulunan Aphidoidea Türlerinin Parazit ve Predatörlerinin Tesbiti. Tarım ve Orman Bak., Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Genel Müdürlüğü Yayınları, 251 s.
- Elmalı, M., 1993. Konya İlinde Buğdaylarda Zarar Yapan Yaprakbiti Türleri ve Faydalı Faunanın Tespiti ile En Yaygın Türün Biyokolojisi Üzerinde Araştırmalar. Selçuk Üniversitesi, Doktora Tezi, Konya, 156s.
- Elmalı, M. & S. Toros, 1994. "Konya ilinde buğday tarlalarında yaprakbiti doğal düşmanlarının tespiti üzerinde araştırmalar, 13-28". Türkiye III. Biyolojik Mücadele Kongresi (25-28 Ocak 1994, İzmir) Bildirileri.
- Elmalı, M. & S. Toros, 1996. Konya İlinde Buğdaylarda Aphidoidea Türleri ve Bulunuş Oranları. Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Yayın no: 1454, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler: 802, 40 s.
- Ertop, S. & A. Özpınar, 2007. "Çanakkale ili kiraz bahçelerindeki zararlı ve yararlı türler ile önemli zararlı türlerin populasyon gelişmesinin belirlenmesi". Türkiye II. Bitki Koruma Kongresi (27-29 Ağustos 2007, Isparta) Bildirileri, 72 s.
- Eser, S. İ., G. Görür, İ. Tepecik & H. Akyıldırım, 2008. Aphid (Hemiptera: Aphidoidea) species of the Urla district of İzmir region. Journal of Applied Biological Sciences 3 (1), 92-95.
- Fahringer, J., 1922. Eine Rhyncotenausbeute aus der Türkei, Kleinasien und den Benachbarten Gebieten. Konowia 1: 137-144, 296-307.
- Giray, H., 1974. İzmir ili çevresinde Aphididae (Homoptera) familyası türlerine ait ilk liste ile bunların konukçu ve zarar şekilleri hakkında notlar. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 11 (1), 39-69.
- Görür, G., 2002. New Records for Turkish aphid fauna, Zoology in the Middle East, 25, 67-69.
- Görür, G., 2004. Niğde Yöresi Afitleri. Niğde Üniversitesi yayınları: 17, Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları: 8, Niğde, 139 s.
- Görür, G., 2004b. Aphid (Homoptera: Aphididae) species on pome fruit trees in Niğde province of Turkey. Turkish Journal of Entomology, 28 (1), 21-26.
- Görür, G., M. Işık, B. Akyürek & Ü. Zeybekoğlu, 2009. New records of Aphidoidea from Turkey. Journal of the Entomological Research Society, 11 (3): 1-5.
- Görür, G., Ü. Zeybekoğlu, B. Akyürek, M. Işık & H. Akyıldırım, 2009a. Trabzon, Rize ve Artvin İllerinin Afid (Homoptera: Aphididae) Faunasının Belirlenmesi. Tübitak Projesi Nihai Raporu, Proje No: 107T450, 233 s.
- Görür, G., H. Akyıldırım, B. Akyürek & G. Olcabey, 2011b. A contribution to the knowledge of the Turkish aphid (Hemiptera: Aphidoidea) fauna. EPPO Bulletin, 41:185-188.
- Güçlü, Ş., R. Hayat & H. Özbek, 1994. "Erzurum ve çevre illerinde ceviz (*Juglans regia* L.)'de bulunan predator böcek türlerinin tespiti üzerine araştırmalar, 37-48". Türkiye 3. Biyolojik Mücadele Kongresi (25-28 Ocak, İzmir) Bildirileri.
- Hazır, A., 2008. Doğu Akdeniz Bölgesi Şeftali ve Nektarinlerde Zararlı Türler ile Parazitoit ve Predatörlerin Saptanması, Önemli Zararlıların Populasyon Gelişmesi ve Mücadelede Kullanılan Bazı Pestisitlerin *Chilocorus bipustulatus* L. (Coleoptera: Coccinellidae)'a Etkisi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, Adana, 145 s.
- Hazır, A., M. Yurtmen, İ. Özdemir & E. Aksoy, 2011. "Doğu Akdeniz Bölgesi sert çekirdekli meyve bahçelerinde ve yabancı otlarda Aphididae (Hemiptera: Aphididae) tür kompozisyonu ve şarka virüsünün potansiyel afid vektörleri". Türkiye IV. Bitki Koruma Kongresi (28-30 Haziran 2011, Kahramanmaraş) Bildirileri, 226 s.
- Houard, C., 1922. Les Zooécies de Plantes d'Afrique, d'Asie et d'Océanie. 2 Vols. Paris, Vol. I, 496 pp.

- İyriboz, N., 1937. Pamuk Hastalıkları. Ankara Ziraat Vekaleti Neşriyatı, U. S. 237, Pamuk Bürosu S. 1. X + 85 s.
- İyriboz, N. Ş., 1938. Zeytin Hastalıkları. T.C. Ziraat Vekaleti Yayın No: 322, Ankara, 82 s.
- İyriboz, N. & M. İleri, 1941. "Aphidoidea, 5.117-119". Hububat Hastalıkları, İzmir, 182 s.
- Kavaz, H., 2006. Erzurum Atatürk Üniversitesi Kampüsünde Ağaç ve Çalı Formundaki Bitkilerde Bulunan Afid (Homoptera: Aphididae) Türleri ve Doğal Düşmanları. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 61 s.
- Kıran, E., 1994. "Güneydoğu Anadolu Bölgesi hububat ekiliş alanlarında görülen yaprakbiti türleri ve doğal düşmanları üzerinde çalışmalar, 29-37". Türkiye III. Biyolojik Mücadele Kongresi (25-28 Ocak 1994, İzmir) Bildirileri, Ege Üniversitesi Entomoloji Derneği Yayın No:7, 586 s.
- Lodos, N., 1986. Entomology of Turkey. 2nd General, Practice and Faunistic Review of the Faculty of Agriculture Ege University, No. 429, İzmir, 591 s.
- Martin, J. H., 1983. The identification of common aphid pests of tropical agriculture. Tropical Pest Management 29 (4): 395-411.
- Memişoğlu, H., M. Özkan & K. Melan, 1986. Orta Anadolu Bölgesi Çeltik Alanlarında Faunistik Sürvey Çalışmaları. Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü, Ankara, s: 97-111.
- Narmanlıoğlu, H. K. & Ş. Güçlü, 2008. İspir (Erzurum) ilçesinde meyve ağaçlarında bulunan yaprakbiti türleri (Homoptera: Aphididae) ve doğal düşmanları. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 39 (2), 225-229.
- Narmanlıoğlu, H. K., Ş. Güçlü & I. Özdemir, 2011. "Erzurum ili sebze alanlarında görülen yaprakbiti türleri". Türkiye IV. Bitki Koruma Kongresi (28-30 Haziran 2011, Kahramanmaraş) Bildirileri, 230 s.
- Ölmez, S., 2000. Diyarbakır İlinde Aphidoidea (Homoptera) Türleri ile Bunların Parazitoit ve Predatörlerinin Saptanması. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 109 s.
- Ölmez Bayhan, S., M. R. Ulusoy & S. Toros, 2003. Determination of Aphididae (Homoptera) fauna of Diyarbakir province of Turkey. Turkish Journal of Entomology, 27 (4), 253-268.
- Ölmez Bayhan, S., M. R. Ulusoy & E. Bayhan, 2006. Aphids and their predators in Malatya region and around, Turkey. Journal of Biological Sciences, 6 (5), 954-957.
- Özdemir, I. & S. Toros, 1997. Ankara parklarında mevsimlik süs bitkilerinde zararlı Aphidoidea (Homoptera) türleri. Türkiye Entomoloji Dergisi, 21 (4): 283-298.
- Özdemir, I., 2004. Ankara İlinde Otsu Bitkiler Üzerinde Saptanan Aphidoidea Türleri Üzerinde Taksonomik Araştırmalar. Ankara Üniversitesi, Doktora tezi, 190 s.
- Özdemir, I., S. Toros, A. N. Kılınçer & M. O. Gürkan, 2006. A survey of Aphididae (Homoptera) on wild plants in Ankara, Turkey. Ecology, 15, 58, 1-6.
- Özder, N. & S. Toros, 1999. "Trakya ilinde buğdaylarda zarar yapan yaprakbiti türlerinin doğal düşmanları üzerinde araştırmalar, 501-512". Türkiye IV. Biyolojik Mücadele Kongresi (26-29 Ocak 1999, Adana) Bildirileri.
- Özen, F., 1988. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüs Alanı ve Çevresinin Vegetasyonu Üzerine Fitososyolojik Bir Çalışma. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 45 s.
- Remaudiere, G., S. Toros, & I. Özdemir, 2006. New contribution to the aphid fauna of Turkey (Hemiptera, Aphidoidea). Revue française d'Entomologie (N.S.), 28 (2): 75 -96.
- Schimitschek, E., 1944. Forstinsekten der Turkei und ihre Umwelt. Volk, Reich, Prag, Berlin, 371 pp.
- Sertkaya, E. & A. Yiğit, 2002. "Antakya ve çevresinde buğdayda zararlı yaprakbiti türleri ve doğal düşmanları, 265-274". Türkiye 5. Biyolojik Mücadele Kongresi (4-7 Eylül 2002, Erzurum) Bildirileri.
- Toros, S., B. Yaşar, M. S. Özgökçe & İ. Kasap, 1996. "Van ilinde Aphidoidea (Homoptera) üstfamilyasına bağlı türlerin saptanması üzerinde çalışmalar, 549-556". Türkiye III. Entomoloji Kongresi (24-28 Eylül 1996, Ankara) Bildirileri, 720 s.
- Toros, S., N. Uygun, R. Ulusoy, S. Satar, & I. Özdemir, 2002. Doğu Akdeniz Bölgesi Aphidoidea Türleri. T. C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara, 108 s.
- Toper Kaygın, A. & H. Çanakçıoğlu, 2003. Contributions to the knowledge of conifer aphid fauna in Turkey and their zoogeographical distribution. Anzeiger für Schadlingskunde, Journal of Pest Science, 76, 50-56.
- Toper Kaygın, A. T., G. Görür & F. Çota, 2008. Contribution to the aphid (Homoptera: Aphididae) species damaging on woody plants in Bartın, Turkey. International Journal of Natural and Engineering Sciences, 2 (1): 83-86.

- Toper Kaygın, A., G. Görür & F. Çota Sade, 2009. Aphid (Hemiptera: Aphididae) species determined on herbaceous and shrub plants in Bartın province in Western Blacksea Region of Turkey. African Journal of Biotechnology, 8 (12), 2893-2897.
- Toper Kaygın, A. T., G. Görür & F. Çota, 2010. New records of aphid fauna in Turkey. Journal of Insect Science 10 (5), 1-4.
- Trotter A., 1903. Galle della Penisola Balcanica e Asia Minore. Nuovo Giornale Botanico Italiano, 10: 202- 232.
- Tuatay, N., 1988. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae) I. Aphidinae: Macrosiphini (I. Kısım). Bitki Koruma Bülteni, 28, 1-2, 1-28.
- Tuatay, N., 1990. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae) II. Aphidinae: Macrosiphini (II. Kısım). Bitki Koruma Bülteni, 30 (1-4), 29-44.
- Tuatay, N., 1991. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae) III. Aphidinae: Macropsiphini (III. Kısım). Bitki Koruma Bülteni, 31 (1-4), 3-18.
- Tuatay, N., 1993. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae) IV. Aphidinae: Aphidini (I. Kısım) Bitki Koruma Bülteni, 31 (3-4), 83-106.
- Tuatay, N., 1999. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae): V.Chaitophinae, Lachninae ve Thelaxinae. Bitki Koruma Bülteni, 39 (1-2), 1-21.
- Tuatay, N. & G. Remaudiere, 1964. Premiere controbution au catalouge des aphididae (Homoptera) de la Turquie. Rev. Path. Vegveale et D'entomologie Agricole de France, 43 (4): 243 -278.
- Tuatay, N., S. Gül, A. Demirtola, A. Kalkandelen & N. Çağatay, 1967. Nebat Koruma Müzesi Böcek Kataloğu (1961-1966). T. C. Tarım Bakanlığı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü Yayınları, Mesleki Kitaplar Serisi, Ankara, 66 s.
- Tuatay, N., A. Kalkandelen & N. Aysev (Çağatay), 1972. Nebat Koruma Müzesi böcek katalogu (1961 -1971). T. B. Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü Yayınları, Mesleki Kitaplar Serisi, Ankara.
- Ulusoy, M. R., G. Vatanserver & N. Uygun, 1999. Ulukışla (Niğde) ve Pozantı (Adana) yöresi kiraz ağaçlarında zararlı olan türler, doğal düşmanları ve önemleri üzerindeki gözlemler. Türkiye Entomoloji Dergisi, 23 (2), 111-120.
- Uygun, N., H. Başpınar, E. Şekeroğlu, S. Kornosor, A. F. Özgür, İ. Karaca, M. R. Ulusoy & E. Kazak, 1995. "GAP alanlarında zirai mücadele politikalarına esas teşkil edecek zararlı ve yararlıların saptanması, 99-119". GAP Bölgesi Bitki Koruma Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu (27-29 Nisan 1995, Şanlıurfa) Bildirileri, 450s.
- Uygun, N., S. Toros, R. Ulusoy, S. Satar & I. Özdemir, 2001. Doğu Akdeniz Bölgesi Aphidoidea (Homoptera) Türleri ile Bunların Parazitoid ve Predatörlerinin Saptanması. TUBİTAK TOGTAG-1720 nolu Proje nihai raporu, 214 s.
- Uysal, M., A. Şahbaz & I. Özdemir, 2006. Aphid species (Homoptera: Aphididae) on poplar trees in Konya Region. Selçuk University, Journal of Agriculture Faculty, 20: 143-149.
- Ünal, S. & E. Özcan, 2005. Kastamonu yöresi Aphididae (Homoptera) türleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, Sayı: 1, 76-83.
- Yaşarakıncı, N. & P. Hınçal, 1997. İzmir'de örtü altında yetiştirilen domates, hıyar, biber ve marulda bulunan zararlı ve yararlı türler ile bunların populasyon yoğunlukları üzerinde araştırmalar. Bitki Koruma Bülteni, 37 (1-2), 79-89.
- Yıldız, Y. & A. Toper Kaygın, 2010. A New Record for Turkey Aphid Fauna: *Mordwilkoja vagabunda* (Walsh, 1863) (Homoptera, Aphididae: Pemphigini). Journal of the Entomological Research Society, 12 (2), 97-102.
- Yiğit, A. & N. Uygun, 1982. Adana, İçel ve Kahramanmaraş İlleri elma bahçelerinde zararlı ve yararlı faunanın saptanması üzerinde çalışmalar. Bitki Koruma Bülteni, 22 (4): 63-177.
- Yiğit, A., E. Sertkaya & M. Tiryakioğlu, 2007. Buğday yaprakbitleri, *Rhopalosiphum padi* (L.) ve *Sitobion avenae* (F.) (Homoptera: Aphididae)'nin buğdayda bazı verim özelliklerine etkileri ve populasyon gelişmeleri. Türkiye Entomoloji Dergisi, 31 (1), 21-34.
- Yumruketepe, R. & N. Uygun, 1994. "Doğu Akdeniz Bölgesi turuncgil bahçelerinde saptanan yaprakbiti (Homoptera; Aphididae) türleri ve doğal düşmanları, 1-12". Türkiye 3. Biyolojik Mücadele kongresi (25-28 Ocak 1994, İzmir) Bildirileri.
- Zeren, O., 1989. Çukurova Bölgesinde Sebzelerde Zararlı Olan Yaprakbitleri (Aphidoidea) Türleri, Konukçuları, Zararları ve Doğal Düşmanları Üzerinde Araştırmalar. Çukurova Üniversitesi, Doktora tezi, 205 s.